O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: info@xs.uz ● 2005 йил 11 март, № 48 (3593) Жума

Ўзбекистон-Австрия "VISO" қўшма корхонаси мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган саноат корхоналари орасида ўзига хос жиҳати билан ажралиб туради. Бу ерда йилига 70 хилдаги 150 минг жуфт пойабзал асосан, маҳаллий хомашёдан ишлаб чиқарилади.

Пишиқ-пухта ва кафолатли

Уларнинг 98 фоизи эса давлат буюртмаси асосида тайёрланади. Шу билан бирга, корхонанинг экспорт салоҳияти ҳам йилдан йилга ўсиб бормоқда. Хусусан, 2004 йилда 1,5 миллион АҚШ доллари миқдоридаги маҳсулот хорижга жўнатилди.

Корхона ўз маҳсулотларига 1 йилдан 3 йилгача бўлган муддатга кафолат бериши эса харидорлар сонининг ўсишига олиб келмоқда.

СУРАТЛАРДА: корхона илғор тикувчиси Марғуба Қаюмова иш устида; тикувчилик цехи.

Рашид ГАЛИЕВ олган суратлар.

ТОШКЕНТДАН ТЎҒРИДАН-ТЎҒРИ ШАНХАЙГА

"Ўзбекистон ҳаво йўллари" Миллий авиакомпанияси Хитой Халқ Республикасига янги авиайўналишини очди. Шанхай аэропортида икки мамлакат авиакомпаниялари ҳамда Шанхай шаҳри маъмурияти раҳбарлари иштирокида янги ҳаво йўналишининг очилгани муносабати билан тантанали маросим бўлиб ўтди.

Тошкент-Шанхай-Пекин-Тошкент йўналишидаги авиарейслар ҳар ҳафта чоршанба кунлари бажарилади. Бу, шубҳасиз, Ўзбекистон ва Хитой ўртасида турли соҳалардаги кенг кўламли ҳамкорликнинг ривожланишига кўмаклашиши баробарида ҳар икки мамлакат сайёҳлари учун ҳам янги имкониятларни очиб беради.

Ўзбекистонлик учувчилар 1993 йилдан буён ХХР пойтахтига "Боинг-767" ва "А-310" русумли замонавий ҳаво лайнерларида қатнаб келишади. "Ўзбекистон ҳаво йўллари" компаниясининг маълумотларига қараганда, ўтган йили Тошкент-Пекин йўналишида йўловчи ташиш 35 фоизга, юк ташиш ҳажми эса қарийб 40 фоизга ошган. Бунинг муҳим сабабларидан бири, шубҳасиз, ўтган йил июнь ойида ХХР раиси Ху Цзиньтаонинг Ўзбекистонга буюрган ташрифидан сўнг ўзбек-хитой сиёсий мулоқотлари фаоллашганидир.

Қайд этиш жоизки, Ўзбекистон пойтахти ва Шанхай биродарлашган шаҳарлардир. Янги ҳаво йўналишининг очилгани эса ҳар икки томоннинг ишбилармон, маданий ва илмий доиралари ўртасида янгидан янги ўзаро ҳамкорлик алоқаларининг йўлга қўйилишига ёрдам беради.

"Жаҳон" АА.

Халқаро анжуман

Кеча пойтахтимизда Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳамда Японияниннг қишлоқ хўжалиги кооперативлари уюшмаси марказий қўмитаси ҳамкорлигида "Қишлоқ хўжалиги кооперативларининг тармоқни ривожлантиришдаги ўрни" мавзусида халқаро семинар бўлиб ўтди.

Тадбирда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенати аъзолари, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигининг раҳбарлари, мутахассислари, шу соҳага тегишли олимлар иштирок этдилар.

Мамлакатимиз аграр тармоғида фермер хўжаликларининг ўрни тобора ортиб бормоқда. Соҳани ривожлантириш учун барча ҳуқуқий асослар яратилган. Ер фермерларга тендер асосида 50 йилга ижарага берилмоқда. Айни пайтда республикамизда 120 мингдан зиёд фермер хўжалиги мавжуд бўлиб, улар томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ҳажми йилдан-йилга кўпайиб боряпти. Агар бундан тўрт йил муқаддам республикамизда етиштирилган пахтанинг 21,7, ғалланинг 19,4 фоизи фермерлар улушига тўғри келган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич мутаносиб равишда 51 ва 55,4 фоизни ташкил қилди.

Лекин фермерлар олдида бир қатор муаммолар ҳам бор. Бу, айниқса, маркетинг ишини ташкил қилишда, замонавий инфратузилмани яратишда, экинлар парваришида агротехника қоидаларига қатъий риоя этишда, кредит маблағлари олишда учрамоқда. Бизда мазкур масалаларда фермерларга амалий ёрдам берувчи ташкилотлар кам. Шу боис фермерларни ихтиёрий равишда бирлаштирувчи қишлоқ хўжалик кооперативларини тузиш лозим. Бунда ривожланган давлатларнинг бу борадаги тажрибасини ҳисобга олиш лозим.

Хорижлик мутахассислар, халқаро лойиҳаларни амалга ошириш билан шуғулланувчи экспертларнинг маърузалари тадбир иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотди. Улар кун тартибидаги масалалар юзасидан фикр алмашдилар.

Ўз мухбиримиз.

Хабарлар оқимидан

Ёш теннисчиларимиз муваффақияти

Теннис бўйича терма жамоалар ўртасида Дэвис кубоги турнири доирасидаги беллашувлар якунланди.

Осиё-Океания минтақасининг биринчи гуруҳидан жой олган Ўзбекистон терма жамоаси дастлабки учрашувни сафарда Индонезия терма жамоаси билан ўтказди. Мусобақада юртимиз шарафини терма жамоамизнинг янги — ёшарган таркиби Фаррух Дўстов, Мурод Иноятов ва Денис Истоминлар ҳимоя қилдилар.

Беллашувда ўзбекистонлик ракетка усталари Индонезия терма жамоасини 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратди. Энди ҳамюртларимиз 29 апрель ва 1 май кунлари бўладиган иккинчи давра баҳсларида Ҳиндистон терма жамоасига қарши кортга чиқади.

Омадли юришлар ҳали олдинда

Испаниянинг Линарес шаҳрида шахмат бўйича йилнинг нуфузли супертурнири кеча ниҳоясига етди. ФИДЕ таснифи бўйича жаҳон чемпиони Рустам Қосимжонов ўзининг сўнгги учрашувида Петер Лекога қарши дона сурди. 24-юришда томонлар дурангга имзо чекдилар. Рустамнинг супертурнирдаги учрашувига эътибор берадиган бўлсак, у биринчи давранинг барча учрашувини дуранг билан якунлади. Унинг ўйинлари ҳақида рақиблари Каспаров ва Анандлар илиқ фикрлар билдиришди. Бироқ иккинчи даврада Қосимжоновнинг омади чопмади. Франсиско Вальехо, Гарри Каспаров, Вишванатан Ананд, Веселин Топаловларга имкониятни бой берди. Фақат Майкл Адамс ва Петер Леколар билан дуранг натижага эришди.

Албатта, дунёда тан олинган кучли гроссмейстерлар билан тенгма-тенг кураш олиб боришнинг ўзи катта гап. Шунда кўплаб газетхонларимиз Рустамга бундай муваффақиятсизликдан тушкунликка тушмасликни истаяпти. Супертурнир эндигина йигирма беш ёшни қаршилаган Рустам учун катта тажриба мактабини ўташи шубҳасиз. Шу йилнинг октябрь ойида ўтказиладиган мутлақ чемпионлик баҳсида ҳамюртимизга омад тилаймиз.

З. ЖОНИБЕКОВ.

ҚОНУН ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ ИСТИҚБОЛЛАРИ

Истиқлол йилларида мамлакатимиз иқтисодий, сиёсий, маънавий жиҳатдан, жамиятда демократия тамойилларини шакллантириш борасида юксалиш йўлига кўтарилди. Ҳаётимизда, жамиятимизда янги давр, янги босқич бошланди. Президент Ислом Каримов Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасида ана шу янги босқичда нималарга алоҳида эътибор бериш, айниқса, "Кучли давлатдан - кучли фуқаролик жамияти сари" деган сиёсий қурилиш дастурини амалда тўла татбиқ этиш ва айни шундай ёндашув билан фуқароларимизга ўз ҳаёти ва бутун жамият ҳаётини бошқариш ва ташкил этишда фаол иштироки учун имконият яратишда қайси масалаларни биринчи галда ҳал қилиш зарурлигини аниқ ва равшан белгилаб берди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси раиси Акмал САИДОВ билан ЎзА мухбирининг суҳбати шу мавзуда бўлди.

— Юртбошимизнинг дастуриламал маърузасида, аввало, ўтган салкам ўн тўрт йил давомида юртимизда амалга оширилган кенг кўламли ислоҳотлар чуқур таҳлил этилди, — дейди А.Саидов.

— Маърузада ҳаётимизнинг барча соҳаларини демократлаштириш ва янгилаш жараёнларида эришилган ютуқлар умумлаштирилди. Мавжуд камчиликлар холис, танқидий баҳоланди. Албатта, мамлакатимизни модернизация ва ислоҳ этишнинг устувор йўллари кўрсатиб берилди.

Биз рўёбга чиқаришга киришган кучли давлатдан кучли фуқаролик жамиятига ўтиш жараёни мустаҳкам ҳуқуқий асосда ва конституциявий қонун устуворлиги тамойилига мувофиқ кечмоғи даркор. Бу борада ҳозирги кунга қадар бир қанча муҳим қонунлар қабул қилингани диққатга сазовордир.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, жамоат бирлашмалари, касаба уюшмалари, сиёсий партиялар, сиёсий партияларни молиялаштириш, оммавий ахборот воситалари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари, жамоат фондлари, виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар, сайловлар тўғрисидаги қонунлар, Фуқаролик ва Солиқ кодекслари каби қонун ҳужжатлари юртимизда фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг мустаҳкам ҳуқуқий асослари яратилганидан яққол далолатдир. Мухтасар айтганда, Ўзбекистонда фуқаролик жамиятининг муҳим институти — нодавлат нотижорат ташкилотлари тўғрисида қонунчилик тизими яратилди.

— Келгусида фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг мавжуд ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш ва янада кенгайтириш йўлида қонун ижодкорлари зиммасида яна қандай муҳим вазифалар турибди?

— Давлатимиз раҳбари иккинчи чақириқ Олий Мажлиснинг тўққизинчи сессиясида "Жамоат бирлашмалари тўғрисида"ги қонунга зарур ўзгартиришлар киритиш, шунингдек, "Нодавлат, нотижорат ташкилотлари фаолиятининг кафолатлари тўғрисида", "Хайрия фаолияти тўғрисида" қонунлар қабул қилиш зарурлигини таъкидлаган эдилар. Табиийки, ана шу янги қонун ҳужжатлари фуқаролик институтлари ва ўзини ўзи бошқариш органларини ривожлантириш учун энг мақбул ташкилий-ҳуқуқий механизмларни, яъни тегишли қонунчилик асосларини янада мукаммаллаштиришда муҳим амалий аҳамиятга эга бўлади.

Авваламбор, "Жамоат бирлашмалари тўғрисида"ги қонуннинг янги таҳририни қабул қилиш" давр тақозосидир. Ушбу қонун қабул қилинганидан буён ўтган давр ичида ноҳукумат ташкилотлар тўғрисидаги қонунчилик жадал суръатлар билан ривожланди. Бу орада "Жамоат бирлашмалари тўғрисида"ги қонун мазмунан эскириб қолди. Шу боис, жамоат бирлашмаларини нодавлат нотижорат ташкилотларининг муайян ташкилий-ҳуқуқий шакли сифатида ҳуқуқий мақомини белгилаб қўйиш фурсати етди.

"Хайрия фаолияти тўғрисида"ги қонун қабул

(Давоми 2-бетда).

НАВРЎЗ ВА ИСТИҚЛОЛ

Бундан қарийб йигирма йил муқаддам, айни шу кунлар — Наврўз арафаси. Биз таҳсил олаётган олий ўқув юртида байрам тантанаси ўтказиладиган бўлди. Фаол ёшлар — ижодга, санъатга ошно талабалар тўгарак раҳбарларимиз бошчилигида бадиий тадбир учун масъул этиб белгиландик.

Дам олиш кунлари келиши билан бир гуруҳ ижодкор-талабалар баҳор ва уйғониш фасли — Наврўз шодиёнасига табиат қучоғида тайёргарлик кўриш учун пойтахт вилоятининг тоғли қишлоғига йўл олдик. Теварак-атрофдан ўтин йиғдик, ўчоқ қазидик. Шу қишлоқлик курсдошимизнинг қариндош-уруғи, қўни-қўшнилари бош-қош бўлиб сумалак пиширдик. Очиқ ҳавода, чарақлаган юлдузлар остида, сумалак қайнаётган қозон тепасида шеър-шеърга, лапар-қўшиққа, хурсандчилик-хурсандчиликка уланди. Бир йўла Наврўз тантанасига бағишланган сценарийимизнинг амалдаги ижросини эл назаридан ўтказиб, кам-кўстини пухталаб маромига етказиб ҳам олдик.

Якшанба кечқурун бир олам таассуротлар билан... ва каттароқ идишларда сумалак олиб шаҳарга қайтдик. Метрога тушганимизда, тартиб посбонлари гуруҳимизни тўхтатиб, идишларда нима борлиги билан қизиқишди. Биз ўзимиз пиширган сумалакдан олиб келаётганимизни, дорилфунунимизнинг байрам дастурхонига улашмоқчи эканимизни айтишга ва уларни меҳмон қилишга шошилардик. Шу пайт йўлакда бошлиқ пайдо бўлди. У тўгарак раҳбаримизни суҳбат учун ичкарига таклиф этди. Домламиз қайтиб чиққанида юз-кўзида байрам кайфиятидан асар ҳам қолмаганди. Сўраб билганимиз шу бўлдики, Наврўз тақиқланибди, сумалак ман этилибди...

Асрлар бўйи халқимиз, ҳар бир оила, ҳар бир хонадон орзиқиб кутадиган хурсандчилик, гўзаллик ва нафосат айёми — Наврўзнинг яқин тарихи, совет даври билан боғлиқ шунга ўхшаш воқеаларга биз тенги ва ёши биздан улуғроқ юртдошларимизнинг аксарияти кўп гувоҳ бўлган.

Шундай замонлар ҳам ўтдики, халқимиздан бу мўътабар байрамни олмоқчи, Наврўз билан боғлиқ миллий ва умуминсоний қадриятларга мос таомилларни миллатимиз ёдидан ўчирмоқчи бўлдилар. Истиқлол насимлари эса Наврўз атрофидаги мафкуравий тақиқларни буткул тарқатиб юборди. Умуммиллий байрамимизни нишонлашга қарши қаратилган барча ғов ва тўсиқлар барҳам топди. Ўзбекистон мустақиллиги арафасида давлатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг ташаббуси ва саъй-ҳаракатлари туфайли юртимизга Наврўз қайтди.

(Давоми 2-бетда).

Жаҳон 24 соат ичида

Хотирлаш маросими

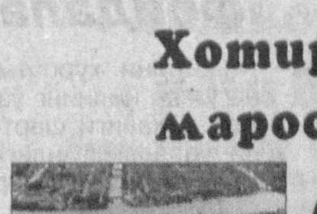

1945 йилда Америка ҳарбий ҳаво кучлари томонидан Токио бомбардимон қилинганди. Токиоликлар ана шу воқеанинг 60 йиллигини хотирламоқдалар. Ўшанда шаҳарнинг катта қисми вайрон бўлганди. Шу муносабат билан Япония пойтахтидаги бир неча ёдгорликларда хотирлаш маросими ўтказилди.

Ноқонуний деб топилиши мумкин

Грузия праламенти мамлакатдаги Россия ҳарбий базасини олиб чиқиб кетилиши масаласини шу ҳафтада муҳокамага қўймоқчи. Қарор лойиҳасига кўра, расмий Москва май ойининг ўрталарига қадар ўз ҳарбийларини олиб чиқиб кетиш муддатини белгиламаса, мамлакат ҳудудидаги ҳарбий база ноқонуний деб топилади.

Бироқ, парламент спикери Нино Бурджанадзе расмий Москва ва Тбилиси ўртасидаги музокаралар тугагунича, депутатлар бу масалани муҳокама қила олмаслиги мумкинлигини маълум қилди. Грузия президенти Михаил Саакашвили икки мамлакат ўртасида икки ой давомида ҳарбий базани олиб чиқиб кетиш юзасидан бир келишувга эришилишига умид қилмоқда.

«Қора олтин» олтинлигини исботламоқда

Лондон ва Нью-Йорк биржаларида нефть нархи сезиларли даражада кўтарилди. "Интерфакс" ахборот агентлиги тарқатган хабарда айтилишича, Лондонда бир баррель нефтнинг нархи 54,05 долларга етди. Нью-Йорк биржаларида "қора олтин"нинг нархи 55 долларгача ошган. Иқтисодий шарҳловчиларнинг тахмин қилишича, нефть нархи яна кўтарилиши мумкин.

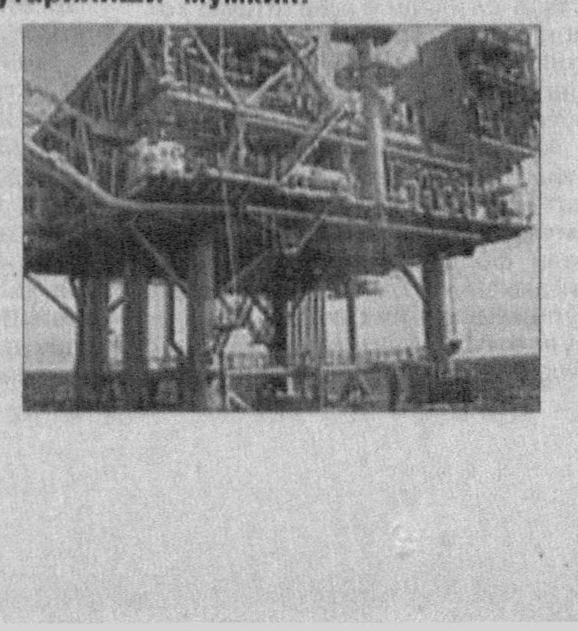

НАВРЎЗ ВА ИСТИҚЛОЛ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Шу ўринда Ислом Каримов 1990 йил 2 майда имзолаган тарихий ҳужжат — "Наврўз халқ байрамини ўтказиш якунлари тўғрисида"ги Фармонга тўхталиш мақсадга мувофиқдир. Фармоннинг тарихий аҳамияти шундаки, аввало, ушбу ҳужжатда Наврўзнинг тикланганини, бу қадимий халқ байрами тикланишини республикамизнинг бутун аҳолиси мамнуният билан маъқуллаб, кўтаринки руҳда кутиб олгани таъкидланади.

Фармонда қайд этилганидек, Наврўзнинг байрам қилиниши теран халқ анъаналари, ерга ва табиатга эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлиш, деҳқон меҳнатини ҳурмат қилиш, одамларнинг тинчликка ва яхши қўшничиликка, меҳр-мурувватга ва бошқаларнинг дардига малҳам бўлишга интилишлари мужассам экани унинг тикланиши учун қудратли омил бўлди. Наврўзнинг инсоний ва байналмилал моҳияти ҳам ана шундадир.

Энг муҳими, Президент Ислом Каримов бундан ўн беш йил илгари имзолаган ушбу Фармонда Ўзбекистон аҳолисининг хоҳиш-иродасини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, халқнинг чинакам тараққиётига ва гуллаб-яшнашини таъминлаш, унинг маънавий имкониятларини бойитиш зарурлигига асосланиб, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ҳар йили 21 мартни дам олиш куни ва Наврўз байрами куни, деб эълон қилинди.

Мазкур Фармонда Наврўзнинг байрам қилиниши чинакам умумхалқ сайлига айланганига алоҳида урғу берилган.

Наврўз сайли — халқ майли, дейдилар. Наврўз юртимизда азалдан халқ хоҳиш-иродасига кўра оммавий сайил сифатида нишонлаб келинган. Ушбу улуғ айём муносабати билан ҳар гал сайҳон бир гўшага халқ сайилга чиққан. Бахшилар айтишуви, лапарлар, ҳазил-мутойиба, қўшиқлар, халқ термалари, аскиячилар пайрови янграган. Дорбозлар, масхарабозлар, қўғирчоқбозлар ўз санъатини намойиш этган. Ишқибозлар бир чеккада қўчқорлар жангига, бошқа бир қурда хўроз уриштириш томошаларига тўпланганлар.

Наврўз таомлари орасида сумалак алоҳида ўрин тутади.

Сумалак сайли — Наврўзнинг ана шу таомини тайёрлаш ва сумалакхўрликка бағишланган маросимдир. Бунда сумалак қозони атрофида суҳбат-гурунглар қизиган, қўни-қўшни, эл-улус ҳикоялар, эртаклар ва латифалар айтишган, ўйин-кулги қилишган. Сумалак тайёр бўлгач, бутун маҳалла аҳли сумалакхўрлик қилиш учун сумалак сайлига таклиф этилганлар. Бу сайиллардан ҳеч ким четда қолмаган. Сайил ҳазил-мутойиба, хурсандчилик билан ўтган. Минг йиллар давомида нишонлаб келинаётган сумалак сайли ҳозирги кунда ҳам кишиларни ўзаро ҳамкорлик ва бирдамликка чорлайди.

Яна бир сайил — экин сайли. Наврўз дала ишлари мавсумининг бошланишига бағишланган байрам бўлгани учун, байрам кунлари далага қўш чиқариш ва ерга уруғ қадаш маросими ўтказилган. Шу кунлари яхши ният билан ерга уруғ қадалган, гуллар, кўчатлар экилган, ободончилик ишлари кенг авж олган. Юрт оқсоқоллари янги йилнинг баракали, янги меҳнат мавсумининг серҳосил келишини тилаб дуода бўлганлар.

Наврўзни тиклашнинг замирида аслида ҳам унинг аввалги кўрку жамоли, мазмун-моҳияти, ғояси ва руҳини қайта тиклаш, унинг тимсолида юртимизда яшаётган барча миллат ва элатларнинг энг яхши анъаналари, санъати, дўстлиги ва биродарлиги ўз аксини топган оммавий шодиёна — халқ сайли намоён бўлишига эришишдек эзгу мақсад мужассам. Биз мураккаб синов даврларида ҳам шундай қадимий урф-одатларимизни кўз қорачиғидек асраб, эъзозлаб келган аждодларимизнинг буюк фазилатларига ҳамиша содиқ эканимизни муносиб даражада намоён этиб олдик.

Мустақиллик йилларида Ватанимизда миллий қадриятларимизни янада камол топтириш, юртдошларимизда ўзлигига ишонч руҳи ва миллий ғурурни мустаҳкамлаш, дўстлик, бағрикенглик, ҳамжиҳатлик, меҳр-шафқатни улуғлаш, маданий ва тарихий анъаналарни давом эттириш ҳамда ривожлантириш, асрлар давомида шаклланган урф-одатлар ва удумларни эъзозлаш мақсадида Наврўзни умумхалқ байрами сифатида кенг нишонлаш яхши анъанага айланди.

Шу кунларда мамлакатимизда ушбу латофатли айёмга қизғин тадорик кўрилмоқда. Бу галги байрам диёримизнинг барча гўшаларида ҳар галгидан ҳам фусункор ва кенг миқёсда - халқ сайли тарзида бўлиб ўтади. Эндиликда Наврўзни ота-боболаримиз каби гавжум сайилгоҳларда нишонлаймиз. Юртимизда шодиёналар шодиёналарга уланади.

Ҳа, юртимизга яна Наврўз келмоқда, она диёримиз фусункор таровати ила безанмоқда, халқимиз катта сайилга шайланмоқда. Илло, Истиқлол шарофати билан Наврўз байрами, Наврўз сайли Ўзбекистонимизга, халқимизга мангу қайтди. Энди келгуси минг йилларда ҳам, юрт шоирлари лутф қилиб, ҳофизлари хониш этганидек, "Наврўз қайтиб келаверади!"...

Ғулом МИРЗО,
ЎзА шарҳловчиси.

ҚОНУН ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ ИСТИҚБОЛЛАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

қилиниши ҳам долзарб аҳамият касб этади. Негаки, айни чоғда юртимизда турли хил ижтимоий аҳамиятга молик лойиҳаларга ҳомийлик қилаётган талай хайрия ташкилотлари мавжудлигига қарамай, уларнинг хайрия билан боғлиқ фаолияти қонунчилик асосида тартибга солинмаган.

Шу сабабли бу борадаги янги қонунларни қабул қилишга жиддий эътибор берилмоқда. Айни пайтда Президентимиз таклиф этган "Нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолиятининг кафолатлари ва давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тўғрисида"ги қонун лойиҳасини тайёрлаш ва қабул қилиш алоҳида аҳамиятга эгадир. Бундай қонун давлат ва нодавлат нотижорат ташкилотлари ўртасида ижтимоий ҳамкорликнинг ҳуқуқий асосларини яратади.

— Фуқаролик жамияти институтларининг аҳамияти ва хусусиятлари ҳақида ҳам қисқача сўзлаб берсангиз.

— Истиқлол туфайли фуқароларимизнинг дунёқараши ва тафаккури, ҳуқуқий онги ва маданияти тубдан ўзгарди. Уларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги ошди. Жамиятда юз бераётган ўзгаришларга бефарқлик муносабатидан воз кечилмоқда, ислоҳотлардан манфаатдорлик ҳисси қарор топмоқда. Демократик тамойиллар фуқароларимиз ҳаёт тарзига тобора чуқур сингиб бормоқда. Бошқача айтганда, фуқаролик жамиятининг ижтимоий-сиёсий муҳити, кайфияти шаклланмоқда.

Ватандошларимизнинг давлат ва жамият ҳаётида фаол иштирок этиши эса, ўз навбатида, жамиятимизни янада демократлаштириш, эркинлаштириш ва фуқаролик институтларини шакллантириш билан чамбарчас боғлиқ.

Фуқаролик жамиятининг энг муҳим институтлари сирасига нодавлат нотижорат ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари, маҳалла, оила каби турли субъектлар киришини назарда тутган ҳолда, шуни таъкидлаш ўринлики, фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг устувор йўналишларидан бири — нодавлат нотижорат ташкилотларини ривожлантиришдир.

Ҳозирги пайтда мамлакатимизда 5 мингдан ортиқ нодавлат нотижорат ташкилоти фаолият кўрсатмоқда. Янги босқичда ана шундай ташкилотлар сафини кенгайтириш баробарида, уларнинг жамият ҳаётидаги ўрни ва мавқеини кескин кучайтириш кўзда тутилмоқда. Давлатимиз раҳбарининг маърузасида уқтирилганидек, "Одамлар онгида демократик қадриятларни мустаҳкамлашда, уларнинг сиёсий ва фуқаролик фаоллигини оширишда, мамлакатда рўй бераётган демократик ўзгаришларнинг кўламини кенгайтириш ва чуқурлаштиришда бу ташкилотларнинг ўрни ва аҳамияти беқиёсдир".

Жамоатчилик назорати — фуқаролик жамиятининг ажралмас белгиси. Фуқаролик жамиятини шакллантиришда, айниқса, давлатнинг иқтисодий соҳага, хўжалик юритувчи тузилмалар, биринчи навбатда, хусусий сектор фаолиятига аралашувини чеклаш ҳақида қонунлар ижроси бўйича давлат органлари устидан жамоатчилик назоратини кучайтириш билан боғлиқ масалалар алоҳида устувор аҳамият касб этади.

Фуқаролик жамиятининг муҳим институтларидан яна бири оммавий ахборот воситаларидир. Сўз ва матбуот эркинлиги, шунингдек, ошкоралик, жамиятда ўтказилаётган ислоҳотларнинг очиқлигини таъминлайдиган демократик тамойилларни ҳаётга кенг жорий қилиш жамиятимизни янада ривожлантириш ва сифат жиҳатидан янгилаш борасидаги муҳим устувор йўналишлардан ҳисобланади.

Мамлакатимиз раҳбари белгилаб берганидек, бу борадаги асосий вазифа — юртимизда ислоҳотларни чуқурлаштириш жараёнининг муҳим таркибий қисми бўлмиш матбуот, телевидение, радио фаолиятини янада либераллаштириш, уларнинг мустақиллиги ва эркинлигини таъминлашдан иборат.

Эркинликсиз демократия бўлмайди — бу оддий ҳақиқат. Барча оммавий ахборот воситаларига мулки, шакли, тиражи, қамрови ҳамда мавзу йўналишидан қатъи назар, уларнинг мамлакатимиз ахборот майдонида ҳалол рақобат асосида фаолият олиб бориши учун зарур шарт-шароит яратиб бериш, мазкур жабҳадаги қонунчилик асосларини янада мустаҳкамлаш лозим.

Президентимизнинг сўз ва матбуот эркинлигининг ўзига хос жиҳатлари — жамоада одоб, шарм-ҳаё, фаросат, ғурур, бурч ва масъулият ҳақидаги, халқ, Ватан, мустақиллик манфаатлари тушунчалари мазмун-моҳияти хусусидаги фикрлари ҳам ғоят аҳамиятлидир. Зеро, биз барча жабҳалар қатори сўз ва матбуот эркинлигини таъминлаш, оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш борасида ҳам умумэътироф этган халқаро мезонлар билан ўзимизнинг кўпмингйиллик маданий-маънавий қадриятларимиз, халқимизнинг турмуш ва тафаккур тарзи уйғунлигига таянамиз.

Мухтасар айтганда, юқоридаги вазифалар ва умуман, мамлакатимиз сиёсий ҳаётида икки палатали парламентнинг фаолият бошлагани барчамизнинг олдимизга янги талаблар қўйди, зиммамизга катта масъулият юклади.

Бу масъулиятни муваффақият билан адо этиш учун юрт тинчлиги, халқ фаровонлигини таъминлаш, Ватан равнақи ва обрў-эътиборини юксалтириш йўлида намуна бўлишимиз, айни чоғда, Юртбошимиз уқтирганидек, «шуни асло унутмаслигимиз керак — биз ҳеч қачон, ҳеч кимдан кам бўлмаганмиз ва бўлмаймиз ҳам».

Қўшма корхона — қўша манфаат

Ойим қишлоғилик Маҳфуза болалигини яхши эслайди: далага ёлғизоёқ сўқмоқлар ва эгри-бугри йўллардан қатнарди. Улар ёзда чанг бўлса, баҳору кузда чилп-чилп лойга қоришиб ётарди. Толеи кулган қиз экан, у улғайган сари сўқмоқлару йўллар кенгайиб равонлашди, кейин эса асфальтланди.

Қишлоқ хорижга чиқмоқда

Асфальт йўл эса Маҳфуза ва унинг ҳамқишлоқларини «Ойимтекстиль» қўшма корхонасига олиб борди. Бунақаси ҳатто уларнинг тушига ҳам кирмаган эди.

Бу қўшма корхона Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 7 мартдаги қарори асосида ташкил этилган. Лойиҳага кўра, йилига 4356 тонна калава ҳамда 4200 тонна оқартирилган трикотаж матоси ишлаб чиқариш кўзда тутилган. Бу маҳсулотларнинг 70 фоизи хорижга экспорт қилинади, қолгани ички бозорда сотилади.

Корхонанинг биринчи навбати ишга туширилгач, яъни ўтган йили 2478,6 минг АҚШ доллари миқдоридаги маҳсулот хорижга сотилди. Чет элдан илғор технологияни келтириш ҳисобига унинг иккинчи навбати ҳам фойдаланишга топширилди. Бу билан «Ойимтекстиль» тўла қувват билан ишлай бошлади.

— Мен ҳам, дугоналарим ҳам аввалари қишлоғимиздаги «Бунёд-М» ҳиссадорлик жамиятида ишлардик, — дея ҳикоя қилади қўшма корхонанинг илғор ишчиси Маҳфуза Мўйдинова. — Танлов асосида шу қўшма корхонага ишга қабул қилиндик. Германия, Швейцария мамлакатларидаги турдош корхоналарда бўлиб иш ўргандик, малакамизни оширдик. Эндиликда замонавий дастгоҳларни ҳеч бир қийналмасдан бошқараяпмиз.

Ҳа, бугун қишлоққа саноат кириб келди. Унинг шарофати туфайли ишлаб чиқарилаётган трикотаж маҳсулотлари эса хорижга сотилмоқда.

Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

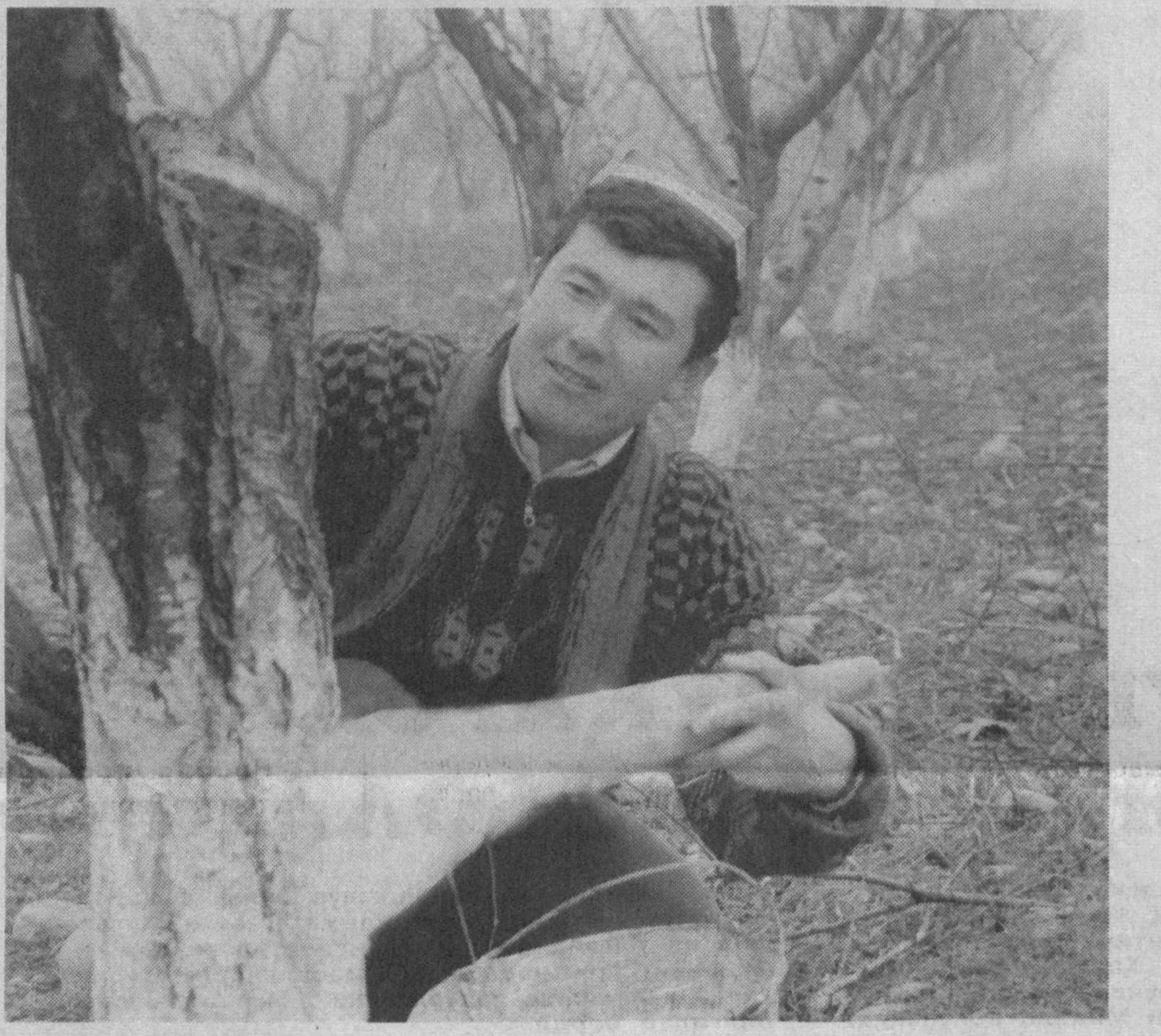

Баҳорни яшариш, янгиланиш фасли деймиз. Бугун юртимизнинг қай бир гўшасига борманг, ушбу фаслнинг ташвишлари билан банд бўлган юртдошларимизни учратасиз. Ариқ-зовурларни тозалаш, дарахтларни оқлаш, уларга шакл бериш, кўча кўйларни тартибга келтириш... Бу борада деҳқончилик қон-қонига сингиб кетган олтиариқликлар, хусусан повулғонликларнинг ғайратлари бўлакча.

— Баҳорни интиқлик билан кутдик, — дейди олтиариқлик фермер Қобилжон Аҳмедов. — Негаки, деҳқону соҳибкор учун баҳорнинг бир куни йилга татийди. Қолаверса, бугунги ҳаракат эртага барака келтиради.

СУРАТДА: фермер хўжалиги аъзоси Абдуқаҳҳор Аҳмедов дарахтларни оқламоқда.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Ширкатлар фаолиятини яхшилаш зарур

Бухоро шаҳрида уй-жой мулкдорлари ширкатлари фаолиятини янада яхшилашга бағишланган семинар ўтказилди. Тадбирда вилоятнинг элликдан зиёд уй-жой ширкатлари раислари иштирок этди.

Мазкур семинар қатнашчилари «2005 йилдаги энг яхши уй-жой ширкати тажрибаси» номли кўрик-танловда иштирок этади, — деди Тошкент Урбан институти директори Ирина Генцлер "Туркистон-пресс" мухбири А. Кудратовга. — Танлов ғолибларини аниқлашда нафақат хўжалик масалаларининг самарали ҳал этилиши, балки ўз-ўзини бошқаришда демократик механизмларни жорий этилишига ҳам катта эътибор берилади.

Ислоҳот сабоқлари

Бозор иқтисодиётининг ўз талаблари бор. Унинг асосий шартларидан бири — етарли сармояга эга бўлган хўжалик субъекти ишлаб чиқаришни юрита олади, аксинча бўлса касодга учрайди. Хўш, ана шу муносабатларга ўтиш палласида моддий жиҳатдан у қадар бой бўлмаган мулкдорлар, келинг, шу ўринда фермерлар дея қолайлик, қандай йўл тутишлари керак? Мамлакатимизда худди шундай ҳолатларни ҳисобга олиб, Ўзбекистон Республикасининг "Лизинг тўғрисида"ги Қонуни қабул қилинган. Содда қилиб айтганда, техникага зориққан фермер ижара муносабатларининг алоҳида тури ҳисобланган лизингдан фойдаланиб, тегишли мулкка эга бўлади.

БОЙ БЕРИЛГАН ИМКОНИЯТ

ёки Наманган вилоятида лизингдан самарали фойдаланилмаганлиги хусусида

Гап шундаки, сизга зарур бўлган техника қийматининг атиги 15 фоизи олдиндан тўланади, қолган қисмини 7 йил мобайнида бўлиб-бўлиб узасиз. Қарабсизки, шу даврда қарздан қутуласиз, техника ёнга қолади. Айни пайтда ўтган 7 йил ичида лизинг асосида олган мулкингиз анча-мунча самара беради. Ахир, унинг умумий фойдаланиш керак-да, акс ҳолда қарзни узиш осон бўлмайди.

Мана, "Лизинг тўғрисида"ги қонун, Вазирлар Маҳкамасининг "Қишлоқни лизинг шартларида қишлоқ хўжалиги техникаси билан таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори кучга кирганига ҳам 5 йил тўляпти. Бозор иқтисодиётининг талаблари ҳисобга олинган мазкур меъёрий ҳужжатлардан оқилона фойдаланган фермерлар дуруст натижаларни қўлга киритмоқдалар. Лекин Наманган ҳақида бу гапни айтолмаймиз. Шу боисдан ҳам ўтган йилнинг 17 сентябрида вилоят Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида Президентимиз шу соҳадаги аҳволни танқид қилиб, шундай деди: "Кейинги бир ярим йил мобайнида фермер хўжаликларининг фақат 1 фоизи лизинг асосида техника воситалари сотиб олган, холос. Савол туғилади - давлатимиз томонидан яратилган бу имкониятдан фермерларнинг кенг фойдаланишига ким ва нима тўсиқ бўлмоқда?"

Хўш, Наманган вилоятида нега бундай аҳвол рўй берди, ҳукуматимиз томонидан яратилган имтиёзлардан нима учун самарали фойдаланилмади? Республикамизнинг барча ҳудудларида кўпчиликка маълум қатор ижобий натижалар бериб келаётган бундай молиявий тўлов воситасидан наманганлик фермерлар нега баҳраманд бўлишмади? Биз масалани ўрганганимизда, айрим фермерларнинг мазкур хизматдан тўла хабардор эмаслиги, уларнинг аксарият қисми эса лизингнинг аҳамиятини тўғри тушуниб етмаганлиги, мутасадди ташкилотлар, туман ҳокимликларининг мазкур ишга бепарволиги, совуққонлиги, қолаверса, уни ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги маълум бўлди.

Афсуски, бундай вазиятни қатор туманлар мисолида кўриш мумкин. Хусусан, ўтган йили Мингбулоқ ва Норинда 8 та, Янгиқўрғонда 5 та, Чортоқ туманида атиги 3 фермер лизинг асосида техника олганлиги фикримизнинг далилидир. Хўш, нега бундай бўлиши мумкин? Бу мазкур ҳудудлардаги раҳбарларнинг республикамиз қишлоқ хўжалигида изчил амалга оширилаётган ислоҳотларнинг моҳиятини тўғри англаб етмаганлигидан далолат беради.

Келинг, вилоятда бу борада ўтган тўрт йилда амалга оширилган ишлар таҳлил қилиб кўрайлик. 2001 йилда 26 фермер лизинг асосида техника воситаси олган бўлса, бир йил ўтгач бу кўрсаткич 31 донани, кейинги йили эса бор-йўғи 7 донани ташкил қилди, холос. Бундай аҳвол, бир томондан, мутасаддиларнинг ушбу ишга лоқайдлиги натижаси бўлса, бошқа томондан давомида пахта тайёрлаш режаларининг бажарилмаслиги ўз таъсирини кўрсатмоқда. Масалан, Чортоқ туманида ўтган йилнинг ўзида 701 фермер хўжалиги шартнома режасини уддаламаганлиги ҳам фикримизнинг далилидир.

Масалага янада чуқурроқ кириб борилганда шу нарса аён бўлдики, фермерларнинг кўпчилиги иқтисодиётни тўғри тушунмаслиги туфайли, ширкат хўжаликларининг техникасидан тракторчи билан ўзаро келишиб, ноқонуний равишда фойдаланар, бир қисми эса бирмунча қиммат бўлса-да, ички шартнома асосида ширкатлар ва мукобил МТПлардан трактор олишар экан. Афсуски, бундай аҳвол йиллаб давом этди. Шунингдек, ширкатлар, МТПлардан ҳар доим ҳам техника олиш қийинлиги сабаби фермер хўжаликлари агротехника қоидалари асосида далаларда ишлов беролмаслиги оқибатида режалар сурункали бажарилмаслиги бунинг бош сабаби бўлмоқда. Ахир, бу боис уларнинг иқтисодиёти ҳамин-қадар эди. Натижада кўпчилик фермерларнинг фойда олиш ўрнига йилни қарз билан якунлашлари оддий ҳолга айланди.

Сессиядан кейин вилоятда янги раҳбарлари томонидан мазкур масаланинг сабаблари, йўл қўйилган хато ва камчиликлар атрофлича ўрганилди, ишни жонлантириш юзасидан ҳокимликнинг алоҳида дастури қабул қилинди. Биринчи навбатда, фермерларга мутахассислар томонидан ширкатлар ва МТПлар техникаларининг хизмат ҳақи қимматлиги ва уларни ҳар доим ҳам вақтида олиш мураккаблиги тушунтирилди. Натижада фермерлар ўз маблағи ҳисобига трактор ва бошқа техника воситаларини харид қилиш устида бош қотиришди.

Шунингдек, ширкат хўжаликлари техникадан фойдаланишга эътибор кучайтирилди. Дастурга мувофиқ, ҳар бир туманга ушбу вазифани назоратга оладиган вакил белгиланди. Аста-секинлик билан бўлса-да, фермерларнинг техникани ноқонуний равишда олишига чек қўйила бошланди. "Ўзқишлоқхўжаликмашлизинг" компанияси вилоят филиали томонидан фермерлар ўртасида лизинг усулининг афзалликлари ва имтиёзлари тўғрисида кенг тушунтириш ишлари олиб борилди.

Масалага жиддий ёндашилганлиги туфайли вилоят прокуратураси, хўжалик судлари ёрдамида фермерларнинг тайёрлов ва қайта ишлаш корхоналаридаги маблағлари ўз вақтида ундириб бериш борасида кўрилган чора-тадбирлар ўз самарасини бера бошлади. Натижада юз миллион сўм маблағ фермерларнинг ҳисоб рақамига келиб тушди. Пировардида уларнинг тўлов қобилияти мустаҳкамланди. Фермерларнинг лизинг асосида техника олиши учун тайёрлов корхоналари томонидан уларга лизинг ташкилоти учун кафолат ҳужжатлари бериш ҳам йўлга қўйилди. Ўтган йил мобайнида лизинг асосида техника олганлар орасида кам миқдорда бўлса-да Мингбулоқ, Норин, Чортоқ ва Янгиқўрғон туманларидаги аҳвол батафсил таҳлил қилинди, йўл қўйилган хато ва камчиликларнинг сабаблари очиб ташланди.

Лизингга техника олишга оид ҳужжатларнинг бирмунча соддалаштирилганлиги, бу иш жойларнинг ўзида амалга оширилаётганлиги, айниқса, фермерларга қулайликлар яратяпти. "Ўзқишлоқхўжаликмашлизинг" компаниясининг вилоят филиали томонидан лизингнинг афзалликлари ва қулайликлари тўғрисида вилоят телевидениесида ҳамда газеталарда мунтазам равишда бериб борилаётган рекламалар ҳам фермерларнинг мазкур хизмат тўғрисида батафсил маълумот олишига кўмаклашмоқда.

Тўғри, дастлаб иш бир оз қийин кечди. Лекин кенг кўламда олиб борилган чора-тадбирлар аста-секинлик билан бўлса-да, ўз самарасини бера бошлади. Мисол учун, сессиядан кейин ўтган йил охиригача 38 дона турли русумдаги техника воситаси лизинг асосида фермерларга етказиб берилди. Бу кўрсаткич 2004 йилнинг сентябрь ойига қадар бор-йўғи 23 донани ташкил этган эди, холос.

— Хўжалигимиз ўтган йилнинг бошида ташкил этилган, — дейди Косонсой туманидаги "Косонсой жавоҳир" фермер хўжалигининг бошлиғи Хайрихон Қодирова. — Ширкат ва МТПлардан техника олишнинг ўзи бўлмайди. Хизмат ҳақи ҳам анча қиммат. Шунинг учун лизинг усулида трактор олишга аҳд қилиб, бултур октябрь ойида "Ўзқишлоқхўжаликмашлизинг" компанияси вилоят филиалига ариза билан мурожаат қилдик. Бир неча кун ичида "ТТЗ-80.11" русумли чопиқ тракторини беришди. У жониворимиз аро кириб, барча дала юмушларини бажаришда асқотди. Натижада пахта ва ғалладан юқори ҳосил олишга эришдик. Йилни 9 миллион сўм соф фойда билан якунлашга муваффақ бўлдик. Яқинда лизинг асосида яна тележка ҳам олдик.

Давлатимиз раҳбарининг танқидидан тўғри хулоса чиқарилганлиги боис, жорий йилда бу борада амалга оширилаётган ишлар янада жадаллашмоқда. Масалан, январь ойида вилоятда 76 дона техника воситасини ана шу усулда олиш тўғрисида шартнома имзоланган бўлиб, уларнинг 51 таси фермер хўжаликлари улушига тўғри келади. Шу билан бирга, кейинги пайтда қишлоқ хўжалиги техникаларининг бошқа воситаларини лизингга беришга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Хусусан, ўсимликлар зараркунандаларига қарши кимёвий ишлов берадиган пуркагичлар, культиватор, турли хил мосламалар ва тележкалар шу усулда ажратилаяпти.

Хулоса қилиб айтганда, амалга оширилаётган ишлар Президентимизнинг халқ депутатлари Наманган вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидаги нутқида билдирилган танқидий фикрлардан жиддий хулоса чиқарилди, дейишга асос бўла олади. Лекин ҳали бу борада қилинадиган ишлар кўп. Вилоятдаги «Ўзқишлоқхўжаликмашлизинг» компаниясининг ҳудудий филиали, Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмасининг вилоят кенгаши ва фермерлар раҳбарияти мавжуд муаммоларни ечиш бўйича ҳамкорликни янада кучайтиришлари лозим. Қурилган техника воситаларининг натижаси эса вақт ўтиши билан маълум бўлади. Шундай экан, фермерларни деҳқончилик қонунчилиги хусусида техника воситаси билан таъминлашда ҳеч бир раҳбар четда турмаслиги лозим.

Ҳосил КАРИМОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

Ёш ижодкорлар кўргазмаси

Ўзбекистон Хорижий мамлакатлар билан дўстлик ва маданий-маърифий алоқалар жамиятлари кенгаши «Ўзбекистон — Латвия», «Ўзбекистон — Белгия» дўстлик жамияти ва Республика рассомчилик коллежи билан ҳамкорликда Сиҳат-саломатлик йилига ҳамда яқинлашиб келаётган Наврўз айёмига бағишлаб ёш рассомлар ва халқ амалий санъати усталари ижодига бағишланган кўргазма ташкил этди.

Кўргазмада хорижий давлатларнинг Ўзбекистондаги фаолият олиб бораётган элчихоналари, хорижий ваколатхоналар вакиллари, республикадаги нуфузли ташкилотлар ходимлари, олимлар, рассомлар ва талабалар иштирок этишди.

Муаммолар биргаликда ечилади

Андижон вилояти қишлоқ хўжалиги корхоналари раҳбарлари, олимлар, молия-кредит муассасалари раҳбарлари иштирокида агросаноат мажмуаси секторида ҳосилдорликни оширишга доир масалаларга бағишланган семинар ўтказилди.

Тадбирда техник экинларни парваришлаш, уларнинг ҳосилдорлиги ва сифатини яхшилаш, қишлоқ хўжалиги техникасидан самарали фойдаланиш масаласига катта эътибор берилди. Тадбир қатнашчилари томонидан биргаликда мавжуд муаммоларни ижобий ҳал этишга қўл келадиган тавсиялар ишлаб чиқилди.

Қ. НИЗОМОВ,
«Туркистон-пресс».

Ажаб ҳангомалар

Халқимизда "Ўлганнинг устига тепган" деган нақл бор. У бирор киши ночор аҳволда қолганида кимдир унга кўмаклашиш ўрнига баттарроқ вазиятга солиб қўйганида ишлатилади. Борди-ю, ўша одам бояги бечорани алдаб, бор-будини шилиб кетса, қилмиши ошкор бўлганидан кейин ҳам инсофга келмай, жабрдийдани ойлаб-йиллаб овора-ю сарсон қилса-чи? Буниси энди бировнинг азасида ўйинга тушиш ҳисобланади. Қарангки, кимсан, Тошкент вилояти хўжалик судининг собиқ судьяси Равшан Исломов ҳам ана шундай номардликка қўл урди. Бурчини унутиб, мансаб ваколатидан шахсий манфаати йўлида қасддан фойдаланганини етмагандай, чинозлик иккинчи гуруҳ ногирони Бахтиёр Ортиқовни боплаб лақиллатди, уни боши берк кўчага киритиб қўйиб, росманасига чув туширди.

Судья бурчини унутдими?

Ҳа, айтганча, Бахтиёр Ортиқов 1992 йилдан эътиборан тадбиркорлик билан шуғулланишга аҳд қилади. Уч-тўрт кишининг бошини қовуштириб, "Дилором" номли кичик хусусий корхона очади. Фаолиятини ривожлантириш мақсадида туман меҳнат биржаси орқали 200 минг сўм кредит олади. Аммо, орзу-истак бошқа, ҳаёт бошқа деганларидек, "Дилором"нинг иши юришмайди. Пировардида бошқа таъсисчилар бирин-сирин сафдан чиқиб кетишади. Корхонанинг бор мол-мулки танҳо Бахтиёр Ортиқов тасарруфига ўтади. У ёлғизланиб қолгани ва қўли қисқалиги туфайли кредитни муддатида қайтаролмайди. 1996 йилга келганда қарзи кўпайиб, устама фоизни ва жаримани қўшиб ҳисоблаганда, 400 минг сўмга айланади. Низо судга бориб тақалади. Суд унинг зиммасига кўрсатилган суммани тўлаш мажбуриятини юклайди.

Начора, олмоқнинг бермоғи бор. Қарзни тўлаш эса — фарз. Бахтиёр Ортиқов хатосини тан олади. Қандай бўлмасин, уни тўғрилашга ҳаракат қилади. Ўйлай-ўйлай, йўлини топади. Қарзни уйидаги "ГАЗ-52" русумли автомашина ҳисобига қоплашни мўлжаллайди. Шу ниятда уни "Тадбиркорбанк"нинг туман филиалида 611 минг 37 сўмга баҳолатиб, корхонаси балансига киритади. Бундан солиқ инспекциясини ҳам огоҳ этади. Сўнгра биржа сари йўл олади. Лекин у ердагилар ушбу масала фақат суд орқали ҳал қилинишини эслатишади. Агар ундирувни мулкка қаратиш хусусида қарор чиқарилса, машинани кредит маблағи ўрнига олишлари мумкинлигини айтишади. Вилоят ҳокимлигининг Меҳнат, иш билан таъминлаш ва аҳолини ижтимоий ҳимоялаш бошқармаси юристи И.Алимов ҳам шу гапни такрорлайди. Бахтиёр Ортиқов айнан ўша кезлар биржанинг "Дилором"дан қарзни ундиришга оид такрорий аризасини кўриб чиқаётган судья Равшан Исломов билан маслаҳатлашиш ниятини кўнглига тугади.

Судья Бахтиёрдан ёрдамини аямаслигини айтади. Фақат бунинг учун олдин машинани кўрайлик дейди. Чинозга бориб, "ГАЗ-52"нинг техник ҳолатини кўздан кечиргач, уни сотиб қўя қолишни маслаҳат беради. Бахтиёр Ортиқов дардманлиги сабабли "нажоткор"идан бу борада ҳам кўмак сўрайди. Чамаси бир ойча ўтгач, Равшан Исломов жияни Самад Мўминов билан бирга келиб, харидорларга кўрсатиш баҳонасида машинани олиб кетади. Шу асно гўёки даъво муддати ўтиб кетган деган важ асосида биржа аризасини кўриб чиқишни рад этади. Кейинчалик Бахтиёрдан автомобилни бошқариш учун Самаднинг номига ишонч қоғози ёздириб олади. Иши битгач, "Энди ҳеч ким кредитни сўраб сизни безовта қилмайди", дея унинг кўйнини пуч ёнғоққа тўлдиради. 1997 йил февралида эса кутилмаганда Бахтиёрнинг уйига бориб, автомашинани бошқа қариндоши Халил Ғафуров номига расмийлаштириш зарурати туғилганини шипшитади. Пойтахтимизнинг Мирзо Улуғбек туманида жойлашган 1-нотариал идорада олди-сотди шартномаси имзолангач, "Яқин орада пулингизнинг 450 минг сўмини биржага, қолган 150 мингини корхонангизга ўтказиб берамиз", дея ваъдани қуюқ қилади.

Бахтиёр яна соддалигига боради. Оғзаки гапга ишониб, бамайлихотир ортига қайтади. Алданганини роппа-роса 12 ойдан кейин, аниқроғи, 1998 йил 5 февраль куни навбатдаги суд қарорига кўра биржага кредит ва устама фоизни қайтариши лозимлиги ҳақидаги ижро варақасини олганида англаб етади. Дарҳол Халил Ғафуровга учрашиб, ҳақини талаб қилади. Халил заррача пинак бузмайди. Машина ўзига эмас, Равшанга қарашли эканлигини, бинобарин, пулни у тўлаши шартлигини тушунтиради.

Таассуфки, бу пайтда Равшан ишдан кетганди. Бахтиёр уни излай-излай, икки ой деганда аранг топади. Равшан яна хурмача қилиғини такрорлайди. 1999 йил 25 майга қадар машинани қайтариш ёки пулини тўлаш тўғрисида тилхат ёзиб беради. Амалда-чи? Барибир, лафзида турмайди. Автомобилни паркентлик З.Тожибоевга сотадида, пулини шахсий эҳтиёжига харжлаб юборади. Ноилож қолган Бахтиёр қариндош-уруғларидан қарз-ҳавола кўтариб, биржа билан орани очиқ қилади. Кейин рўй берган воқеани миридан-сиригача қоғозга тушириб, республика Бош прокуратурасига йўллайди.

Қарабсизки, ҳаял ўтмай, Равшан Исломовга нисбатан Жиноят кодексининг тегишли моддалари бўйича жиноий иш қўзғатилади. Бироқ у 2001 йил 22 августда бўлган судда айбига мутлақо иқрор бўлмайди. Аксинча, "Қўрққан олдин мушт кўтарар" қабилида иш юритади. Бахтиёрни бамисоли азалдан яхши танишини, касаллигини ҳисобга олиб, 1996 йил майида унга қарз тариқасида 130 минг сўм берганини, эвазига Бахтиёр "ГАЗ-52"ни гаровга қолдириб кетганини эслатади. Пулини қайтиб олишига кўзи етмагач, машинани сотганини таъкидлайди. Кўргазмаси ниҳоясида ўзига нисбатан оқлов ҳукми чиқаришни ёки ишни қўшимча терговга юборишни сўрайди. Бироқ унинг даъволари пучлиги ишда тўпланган ҳужжатлар асосида фош қилинади. Ўзи, суд ҳукмига биноан, уч йилгача мансабдор шахс лавозимида ишлаш ҳуқуқидан мосуво этилиб, олти йилга озодликдан маҳрум қилинади. Президентимизнинг 1998-2000 йиллардаги амнистия тўғрисидаги фармонларига кўра бу муддат икки йилга туширилади. Жиноят кодексининг 72-моддаси қўлланилгач, тайинланган асосий жазо шартлига айлантирилиб, икки йиллик синов муддати белгиланади. Бундан ташқари, ундан жабрланувчи фойдасига 611 минг 37 сўм ундирилиши кўрсатилади. Бир ҳафта кейинги қўшимча ажримга мувофиқ, 2001 йил 22 августдаги амнистия тўғрисидаги Фармон асосида асосий жазодан озод қилинади. Апелляция судлов ҳайъати ҳукмни ўзгаришсиз қолдиради. Шу асосда тўлдирилган ижро варақаси Мирobod тумани судининг ижрочилар бўлинмасига жўнатилади.

Ажабки, Равшан Исломов шундан кейин ҳам қарзини узишни пайсалга солади. Тоқати тоқ бўлган Бахтиёр Ортиқов такроран суд эшигини қоқади. 2003 йил кўкламида ўзига етказилган моддий ва маънавий зарарларни ундириб олишда кўмак сўраб, даъво ариза битади. Шу асосда қўзғатилган иш ўша йил 28 мартдан 19 сентябргача бўлган вақт оралиғида гоҳ даъвогар талаби, гоҳ жавобгар эътирози асосида фуқаролик ишлари бўйича Мирobod туманлараро судида ва Тошкент шаҳар судида турли босқичларда тўрт марта кўрилади. Пировардида жавобгар даъвогарга 810 минг 199 сўмлик моддий, 400 минг сўмлик маънавий зарар — жами 1 миллион 200 минг 199 сўм тўлаши юзасидан қарор чиқарилади.

"Мен ўшанда ҳақиқат қарор топди", деб қувонгандим. Энди билсам, чучварани хом санаган эканман, — дея афсусланади Бахтиёр Ортиқов таҳририятимизга йўллаган шикоятномасида. — Негаки, Равшан Исломов машинамни олиб кетганига саккиз йилдан, суднинг сўнгги хулосаси қабул қилинганига ўн беш ойдан ошди. Шу вақт давомида қарздордан почта орқали бор-йўғи 126 минг 659 сўм олдим, холос. Бу кетишда пулим қачон қўлимга тўлиқ тегади? Ахир, қолдиқ сумма, инфляцияни ҳисобга олганда, 2005 йилнинг 1 январь ҳолатига 1 миллион 698 минг 543 сўмни ташкил этмоқда. "Бор-е!" деб, ҳаммасидан кўзимни чирт юмай десам, яна бўлмайди. Сабаби — 11 ёшдан 19 ёшгача бўлган олти нафар фарзандим бор. Ўзим эса иккинчи гуруҳ ногирониман... Аҳволимни тушунасизлар, фирибгар Равшан Исломовдан ҳақимни тўлатўкис ундириб олишимда ёрдамлашасизлар, деган умиддаман".

Нимаям дердик? Бахтиёр Ортиқов тадбиркорликни эплолмагани, иши юришмаганиданам кўра кўпроқ собиқ судьянинг ёлғонига учганидан изтиробда. Равшан Исломов эса, ростданам, инсофдиёнатни унутган кўринади.

Хўш, суд ижрочилари-чи? Улар қаёққа қарашаяпти? Нега суд қарори ижросини таъминлаш чораларини кўришмаяпти? Нега "Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида"ги Қонунга амал қилишмаяпти? Нима учун Равшан Исломовга нисбатан ҳамон муросасозлик қилиб келишаяпти?

Абдунаби ҲАЙДАРОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

ОЛАМ НАФАСИ

Янгиликлар, воқеалар, далиллар

«Берлиндаги Ўзбекистон»

Германия Федератив Республикаси пойтахтидаги Католик академияси биносида таниқли немис сураткаши Катарине Эглаунинг "Буюк Ипак йўли: Берлиндаги Ўзбекистон" деб номланган фото кўргазмасининг очилиш маросими бўлиб ўтди.

К. Эглаунинг 2002 йили Тошкент, Самарқанд, Бухоро ва Хивада туширилган салкам 50 та фотосурати ушбу кўргазмадан жой олди.

Мазкур тадбирнинг очилиш маросими доирасида Ўзбекистоннинг сайёҳлик ва маданий-маърифий салоҳияти ҳамда мамлакатимизда ўтказилаётган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотлар мавзусига бағишланган тақдимот ҳам бўлиб ўтди.

Берлин Католик академияси директори С.Шмидт ўз чиқишида Ўзбекистондаги турли миллат ва дин вакиллариаро бирдамлик ва бир-бирини ўзаро тўғри тушуниш мавжуд эканини алоҳида таъкидлади. Ўз навбатида К. Эглау кўргазмага қўйилган ижод намуналари ҳақида тўхталиб, Ўзбекистоннинг табаррук замини меъморчиликнинг бетакрор кўҳна дурдоналарига бениҳоя бой эканлиги ҳақида тўлқинланиб гапирди.

Баҳриддин АСЛАНОВ,
"Жаҳон" АА мухбири.
Берлин.

Маҳбус сайловда қатнашмоқчи

Мисрдаги мухолиф «Ал-Гад» (Тонг) партияси етакчиси жорий йил январь ойининг охирларида қамоққа олинганди. У турли давлат уюшмалари муҳрларини сохталаштирганликда айбланган. Ҳозирда унинг депутатлик дахлсизлиги олиб ташланди. Шундай бўлишига қарамасдан, у жорий йилнинг сентябрида муқобиллик асосида ўтказиладиган парламент сайловларида ўз номзодини қўйишни режалаштирмоқда. Партия ҳуқуқшуноси Амир Салемнинг билдиришича, у қамоқхонада туриб ўз режаси тўғрисида хат тайёрламоқда. Унинг хати партия газетасининг биринчи саҳифасида чоп этилиши мумкин.

Ошпазлар айбдор

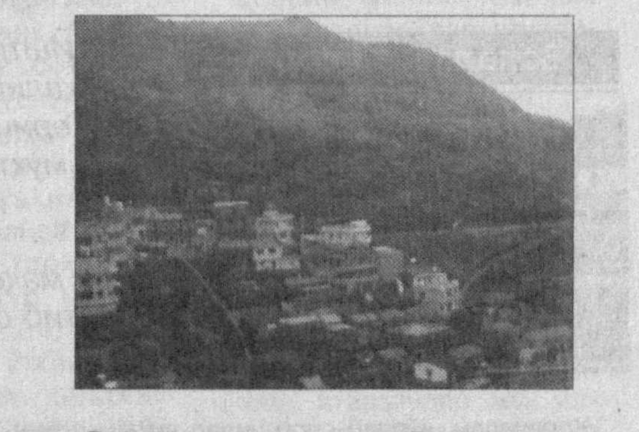

Филиппиндаги мактаблардан бирида заҳарланишдан 25 нафар бола вафот этган, 60 нафари шифохонага ётқизилган. Бу ҳақда маҳаллий ҳукумат вакили хабар тарқатди.

Болалар эрталабки нонуштадан заҳарланишган. Айни пайтда мактаб маъмурияти мазкур воқеада ошпазларни айбламоқда.

Губернатор истеъфога чиқарилди

Россия президенти Владимир Путин губернаторларни ўз вазифасидан озод қилиш ваколатидан биринчи бор фойдаланди. У Корякск автоном округи губернатори Владимир Логиновни истеъфога чиқарди. Президентнинг Узоқ Шарқ бўйича вакили Константин Пуликовскийнинг билдиришча, округда электр таъминотида жиддий инқироз юзага келган ва бу муаммоларни губернатор ҳал этолмаган. Шундан сўнг президент шундай қарорга келган.

Владимир Логинов ўтган йил март ойида ўтказилган сайловларда 38 фоиз овоз билан округга губернатор бўлиб сайланганди.

Оқ уй мурожаати

Оқ уй Пекинни Тайванга нисбатан ҳарбий кучлардан фойдаланиш тўғрисида қонун қабул қилмасликка чақирди. АҚШ президенти матбуот котиби Скотт Макклеллан Тайванга нисбатан ҳар қандай босим ўтказилишига қарши туришини маълум қилди.

Қонун лойиҳасида Тайван билан муносабатлар тинч йўл орқали ҳал этилмаган ҳолдагина ҳарбий ҳаракатлар олиб бориш кўзда тутилган. Расмий Пекин Тайванда 1949 йилда фуқаролар уруши тугагандан буён орол суверенитетини тан олмай келаяпти.

Минтақада Тайван АҚШнинг стратегик ҳамкорларидан бири ҳисобланади. Расмий Вашингтон вақти-вақти билан оролни сиёсий ва ҳарбий жиҳатдан қўллаб-қувватлашини билдириб турипти.

Вазирга суиқасд

Ўтган чоршанба куни Бағдодда Ироқ режалаштириш вазири Меҳди Ал-Хафидхага бир гуруҳ жангарилар ҳужум уюштиришди. Маҳаллий полиция вакилининг сўзларига қараганда, вазирнинг тан қўриқчиларидан бири отишмалар пайтида ҳалок бўлган. Вазир жароҳатланмаган. Меҳди ёрдамчисининг айтишича, у Ироқни қайта тиклаш ишларида асосий шахслардан бири ҳисобланади.

Францияда иш ташлаш

Францияда транспорт ходимларининг иш ташлаши бошланди. Бугун Парижда ушбу ташкилот касаба уюшмаси томонидан норозилик намойишлари ўтказилиши кутилмоқда. Улар иш ҳақларининг оширилиши ва ҳафталик иш вақти 35 соатдан кўпайтирилмаслигини талаб қилишмоқчи.

Ҳукумат вакилининг айтишича, мазкур иш ташлаш шаҳар атрофи йўналишида ҳаракатланадиган электропоезд, метро ва аэропорт ходимларига ҳам таъсир қилиши мумкин.

Ҳамкорликка рози бўлса...

Яқин кунларда расмий Загреб билан ЕИ ўртасида Хорватиянинг иттифоққа аъзо бўлиб кириши юзасидан музокаралар бошланиши мумкин. Бироқ, бунинг учун мамлакат ҳукумати ҳарбий жиноятлар юзасидан Халқаро трибунал билан ҳамкорлик қилишга тайёрлигини исботлаши лозим. Бу ҳақда Люксембург ташқи ишлар вазири маълум қилди.

Айни пайтда Гаага трибунали Бош прокурори Карла дел Понте Хорватия ҳукуматини ҳамкорлик қилишни истамаётганликда айбламоқда.

Лойиҳа муҳокамада

Буюк Британия парламентида терроризм фаолиятига қарши курашиш тўғрисидаги қонун лойиҳаси қайтадан овозга қўйилди. Бунга сабаб парламентнинг лордлар палатаси томонидан киритилган ўзгартиришлар кўпчилик ҳукумат вакиллари тарафидан қаттиқ танқид остига олинган.

Айни пайтда мамлакат бош вазири Тони Блэр парламент олдида чиқиш қилар экан, мазкур қонунга ўзгартириш киритилишига ўз қаршилигини билдирди.

Соғлиғи ёмонлашгани учун

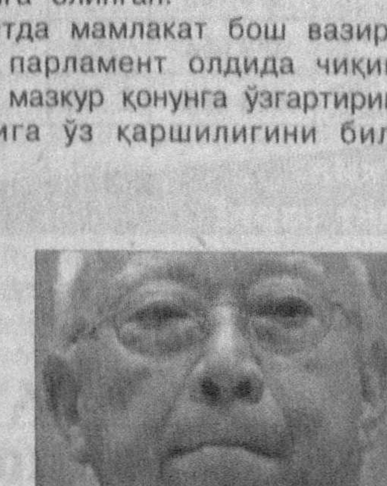

Гонконг ҳукумати раҳбари Тун Чихуа ўз соғлиғи ёмонлашгани боис истеъфога чиққанлигини маълум қилди. Бу ҳақда маҳаллий газеталар бир ҳафта олдин хабар тарқатгандилар. Бироқ, музофот аҳолиси унинг истеъфога чиқиш учун кўрсатган сабабига шубҳа билан қарашмоқда.

Охирги пайтларда гонконликлар Туннинг сиёсий ҳаракатларини унчалик ёқлашмаётгандилар. Ҳатто, ўтган йили музофотда инсон ҳуқуқларининг чекланишига қарши бир неча минг аҳоли норозилик намойишлари ўтказишганди. Бундан ташқари, сўнгги йилларда "Осиё йўлбарси" иқтисодиётида орқага кетиш ҳоллари ҳам учрамоқда.

Магистрал газ қувурларининг муҳофаза зонасида хавфсизлик чоралари тўғрисида

"Ўзтрансгаз" акциядорлик компанияси

Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент, Сирдарё, Жиззах, Самарқанд, Фарғона, Наманган, Андижон, Қашқадарё, Сурхондарё, Навоий, Бухоро ва Хоразм вилоятлари ҳудуди бўйлаб шаҳарлар, аҳоли пунктлари ва саноат корхоналарини табиий газ билан таъминловчи, юқори босимга эга магистрал газ қувурлари ётқизилганлигини эслатиб ўтади.

Улардан фойдаланишда етарли шарт-шароитни таъминлаш учун ва қувурларга шикаст етиши мумкинлигини ҳисобга олган ҳолда қувурлар трассалари бўйлаб муҳофаза зоналари белгиланади. Мазкур муҳофаза зоналари қувурлар ўқининг ҳар икки томонидан 50 метр узоқликда шартли чизиқлар билан чегараланган ер участкаси кўринишида бўлади. Қишлоқ хўжалиги учун мўлжалланган ерларда муҳофаза зонаси қувурларнинг ҳар икки томонидан 25 метр узоқликда ўтган шартли чизиқлар билан белгиланади.

Қувурларнинг муҳофаза зонасига кирувчи ер участкалари ердан фойдаланувчилар томонидан олиб қўйилмайди ва улар томонидан магистрал газ қувурларини муҳофаза қилиш қоидаларига қатъий риоя қилган ҳолда қишлоқ хўжалиги ёки бошқа турдаги ишлар олиб бориш учун фойдаланилади.

Қувурларнинг муҳофаза зонасида қишлоқ хўжалиги дала ишлари, экиш ва йиғиш кампанияси бошланиши тўғрисида ушбу қувурларга хизмат кўрсатувчи корхоналарга олдиндан маълум қилган ҳолда олиб борилади.

Қувурларнинг муҳофаза зонасида қувурлардан меъёрида фойдаланишга халақит берувчи ёки уларга шикаст етказувчи ҳар қандай турдаги ишлар ТАҚИҚЛАНАДИ. Жумладан:

- *Ҳар қандай қурилиш ишлари олиб бориш ва иншоотларни тиклаш.*
- *Дарахт ва буталар ўтқазиш, ҳар хил озуқа, ўғит ва материаллар тўплаб қўйиш, пичан ва похол ғарамлаш, от боғлайдиган жой қилиш, чорва сақлаш, балиқчилик учун участкалар ажратиш, балиқ ва бошқа сув жониворлари овлаш, ҳар хил сув ўсимликлари йиғиш, сувлоқ жойлар ташкил этиш, муз ёриш ва тўплаш.*
- *Қувурлар трассалари устидан йўл ва ўтиш жойлари ўтказиш, автомобиль, трактор ва бошқа транспорт воситалари учун тўхташ жойлари қуриш, жамоатчилик боғлари ва томорқалар ташкил этиш.*
- *Кабель алоқасининг кучайтириш пунктларига хизмат қилмайдиган люк, дарча ва эшиклар, арматура тўсиқлари, катод ва дренаж муҳофазаси станциялари, мунтазам ва кузатув қудуқлари ҳамда бошқа қурилмаларни очиш, қурилма кран ва бурамаларини очиш ва ёпиш, алоқа воситаларини, қувурлар телемеханикаси ва электр таъминотини ўчириш ва ёқиш.*
- *Назорат-ўлчаш пунктларининг таниш ва сигналли белгиларини кўчириш, кўмиб юбориш, синдириш.*
- *Мелиоратив ишларни олиб бориш, суғориш ва қуритиш тизимини барпо қилиш.*
- *Турли хил тоғ, қурилиш-монтаж ва портлатиш ишларини олиб бориш.*
- *Қудуқлар, шурф қурилиши ҳамда тупроқдан намуна олиш билан боғлиқ геологик, геодезия ва бошқа қидирув ишларини олиб бориш.*
- *Турли хил чиқиндилар ташлаш, кислота, туз ва ишқор эритмаларини тўкиш.*
- *Олов ёқиш ва бирор-бир очиқ ёки ёпиқ ҳолатдаги ўт чиқадиган манбани вужудга келтириш.*

Қувурлар ётқизилган ҳудудда турар жой мавзелари, аҳоли пунктлари, саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари, иморатлар (турар жой ва нотурар жой бинолар) қурилиши Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиши қўмитаси тасдиқлаган «КМК 2.05.06-97 магистрал газ қувурлари»га кўра, магистрал қувурларни лойиҳалаштиришнинг қурилиш нормалари ва қоидалари бўйича газ қувуридан бино ва иншоотга бўлган энг кам масофага қатъий риоя этган ҳолда амалга оширилади.

Магистрал газ қувурларидан фойдаланувчи корхона ва ташкилотлар манзиллари:

- «Ўзтрансгаз» АК: Тошкент ш., Юсуф Хос Ҳожиб к., 31-«А» уй.
- «Урганчтрансгаз» ШК: Хоразм вилояти, Урганч ш., А.Герман к., 13-уй.
- «Газлитрансгазқазибчиқариш»: Газли ш., Амир Темур к., 1уй.
- Муборак магистрал газ қувурлари тармоқ ишлаб чиқариш бошқармаси: Қашқадарё вилояти, Муборак ш.
- Коғон магистрал газ қувурлари тармоқ ишлаб чиқариш бошқармаси: Бухоро вилояти, Коғон ш.
- Зирабулоқ магистрал газ қувурлари тармоқ ишлаб чиқариш бошқармаси: Самарқанд вилояти, Нарпай тумани, Оқтош ш.
- Ғаллаорол магистрал газ қувурлари тармоқ ишлаб чиқариш бошқармаси: Жиззах вилояти, Ғаллаорол ш.
- Самарқанд магистрал газ қувурлари тармоқ ишлаб чиқариш бошқармаси: Самарқанд вилояти, Самарқанд тумани, Улуғбек қўрғони, Газчилар шаҳарчаси.
- Фарғона магистрал газ қувурлари тармоқ ишлаб чиқариш бошқармаси: Фарғона ш., Кимёгарлар к., 11-уй.
- Тошкент магистрал газ қувурлари тармоқ ишлаб чиқариш бошқармаси: Тошкент ш., Сирғали тумани, С.Олим к., 22-уй.
- Хўжаобод ер остида газ сақлаш иншооти: Андижон вилояти, Андижон тумани, Хўжаобод қўрғони.
- Шимолий Сўх ер остида газ сақлаш иншооти: Фарғона вилояти, Риштон тумани, Навбаҳор қўрғони.

140R/2679

Таълим ва ислоҳот

Ўзбек ўқувчилари илмга чанқоқ экан

— дейди Япония халқаро ҳамкорлик банки (JBIC) эксперти Шигео Матсумото

Жаноб Ш. Матсумото билан Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Ўрта махсус касб-ҳунар таълими марказида ўтган тадбир баҳона танишиб қолдик.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури доирасида Ўрта махсус касб-ҳунар таълими марказида, жумладан, Япония Халқаро ҳамкорлик банки кредити ҳисобидан "Ўрта махсус касб-ҳунар таълимини ривожлантириш" лойиҳаси амалга оширилмоқда. Лойиҳанинг умумий қиймати — 27.396 млн. япон йени (254 млн. АҚШ доллари). Ўтган икки йил давомида лойиҳа доирасида Ўзбекистондаги 50 та модел касб-ҳунар коллежларни, шу жумладан, Самарқанд вилоятида 5 та коллежни қуриш ва таъмирдан чиқариш ишлари ниҳоясига етказилди. Шунингдек, ушбу лойиҳа доирасида коллежларга жиҳозлар харид қилиш ва етказиб бериш, техник ёрдам дастурини амалга ошириш ишлари олиб борилаяпти.

Жаноб Матсумото бошчилигидаги гуруҳ эса бир ҳафта мобайнида юртимизнинг турли ҳудудларида бўлиб, харид қилинган жиҳозларнинг қай тариқа жойлаштирилганлиги, ўқитувчи ва ўқувчиларнинг савияси, дарсларнинг ўзлаштирилиши билан қизиқдилар.

— Ўзбекистонда, энг аввало, ўқувчиларнинг илмга чанқоқлиги, унга интилиши диққатимни жалб этди, — дейди Жаноб Матсумото. — Дунёнинг энг илғор давлатларида кўп бўлган киши сифатида айтишим керакки, ҳеч қаерда ёшларнинг билим олишга бўлган иштиёқи бунчалик баланд эмас. Оддий бир мисол. Айрим хориж давлатларида ўқувчи дарс тугагач, дафтар-қаламини ҳам синфида қолдириб кетади. Қизиқ, улар уйда дарс қилишмаса, қандай қилиб билим оладилар? Сизларда эса бундай эмас. Биз гуруҳимиз билан жойларда бўлиб, техник жиҳозларнинг жойлаштирилишини кузатдик. Ўқитувчиларнинг техник асбобларни ишлата билишига ҳам қизиқдик. Биласизми, қаерда бўлмайлик, бу борада уларнинг қобилияти кўнгилдагидек эканлигига гувоҳ бўлдик. Тўғри, бизнинг ўлкамиз — Япония тараққий этган мамлакат. Лекин Ўзбекистоннинг мустақил давлат сифатида шакллана бошлаганига 14 йил бўлаяпти. Шу қисқа вақт мобайнида бундай салмоқли ютуққа эришиш катта гап. Биз фан-таълим соҳаси вакилларимиз. Ушбу соҳа кишилари нигоҳи билан қараганимизда, катта ўзгаришларни кўрдик. Бу юртда бошқа жабҳалардаги янгиланишларни ҳам ҳеч нарса билан тенглаштириб бўлмайди. Айниқса, инсон саломатлиги масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилганини кўриб, ҳайратда қолдим. Ахир, буларнинг ҳаммаси инсон фаровонлиги учун қайғуриш, ҳа, қайғуриш-ку!

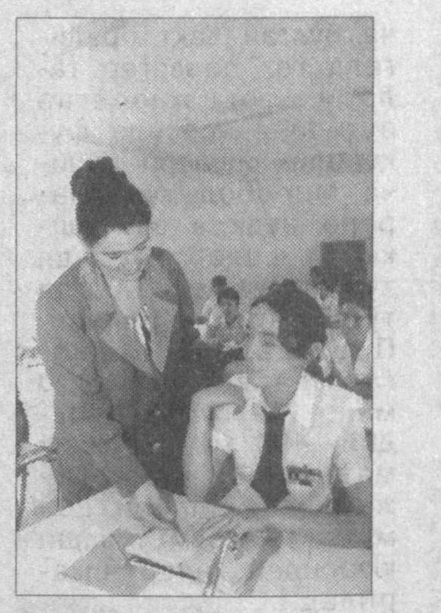

Биз ўз ўрнида Жаноб Матсумото билан сафарда бўлган Мино Сато хонимни ҳам саволга тутдик:

— Ўқитувчиларнинг савияси, малакаси ҳақида нима дейсиз?

— Мен банк соҳаси вакилиман, лекин таълим-тарбияни ҳам тушунаман. Шундан келиб чиқиб айтадиган бўлсам, ўзбек мураббийларининг ёшларга сабоқ беришда ўзларини тутишлари менга ёқди. Гарчи уларнинг малакасини бугунги кун талабларига тўла жавоб беради, деб бўлмаса-да, фанни ўзлаштиришга бўлган интилиш, иштиёқ бу камчиликларни ювиб кетади. Миллий тикланиш йўлига кирган халқ учун, энг биринчи навбатда, таълим-тарбиянинг аҳамияти бекиёс. Юртингизда бу жабҳадаги қўлга киритилаётган муваффақиятлар эса эртанги ёруғ истиқболни кафолатлайди.

Мақсуд ЖОНИХОНОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

ФЕРМЕР ҚУРГАН ЎЙИНГОҲ

Болалар спорти

Иштихонлик фермер Эсиргап Синдоров кўпдан буён фермер хўжалиги учун трактор сотиб олишни ният қилиб юрарди. Тўғрида, еринг, ишчи кучинг бўлсаю техникага келганда бошқаларга муҳтож бўлсанг. Натижалар ёмон эмас. Ҳар йили ғалладан, пахтадан мўл ҳосил олиниб, режалар уддаланаяпти. Даромад ҳам шунга яраша.
Шу мақсадда Эсиргап ака ўз имкониятларини чамалади. Трактор сотиб олишга қарор қилди ҳам. Аммо бошқа бир ўй унга тинчлик бермади. Ва ширин хаёлларга берилди...

«Қорачадан кўплаб спортчилар чиққан. Масалан, шуларнинг биттаси ўзим. Лекин узоққа бороолганим йўқ. Туман, вилоят миқёсидаги мусобақалардан нарига ўтолмадим. Бошқалар ҳам. Сабаби, спорт билан шуғулланишга қишлоғимизда имконият йўқ эди. Бугун ҳам шундай. Яхшиси, трактор олишни кейинроққа қолдирсам-да, қишлоқда бир ажойиб спорт мажмуаси барпо этсам. У фарзандларимизнинг соғлом ўсишларига, таниқли спортчиларнинг етишиб чиқишига хизмат қилмайдими?»

Мақсадини ширкат ва туман раҳбарларига билдирди. Ширкат раиси ҳам, туман ҳокими ҳам бу таклифни мамнуният билан қабул қилди. Унга «Меҳнат — роҳат» ширкат хўжалигининг Қорача қишлоғидан спорт мажмуаси қуриш учун ер майдони ажратиб беришди.

Эсиргап Синдоров ёшлигидан спортнинг миллий кураш тури билан шуғулланди. Бу соҳада ёшларга устозлик қилди. Эркин кураш бўйича спорт усталигига номзод бўлди. Ўз қишлоғидаги мактабда, туман ва вилоят миқёсидаги бир неча спорт муассасаларида ишлади. Фермер хўжалиги очгач ҳам спортдан узоқлашмади. Ёшларга йўл-йўриқ кўрсатишдан, спорт сирларини ўргатишдан эринмади.

Ана шу олижаноблиги, куйинчаклиги уни замонавий спорт мажмуаси барпо этишга ундади. Бунинг учун қимматли вақтини, маблағини аямади. Фермер хўжалиги ҳудудидаги 10 йил аввал эккан 15 мингдан ортиқ тераклари етилиб қолганди. Қурилиш чоғида ана шу тераклар асқотди. Ёғоч, тахта ўзидан чиқди. Жами харажатлар 12 миллион сўмдан ошди. Бугун эса сарфланган маблағининг қишлоқ ёшларига хизмат қилаётганидан мамнун.

Спорт мажмуасида бўлган кунимиз бу ерда 50-60 чоғли бола спорт машғулотлари билан банд эди. Катта залнинг бир тарафида эркин кураш, иккинчи томонидан «турон» кураши машғулотлари бормоқда. Спорт билан шуғулланаётган болаларни суҳбатга тортамиз.

— Ҳар куни дарсдан кейин шу ерга келамиз, — дейишди ўзларини Умар Синдоров, Алишер Қувватов ва Шерзод Ашуров деб таништирган болалар. — Ҳаммамиз миллий курашга қизиқамиз. Устозимиз Эсиргап ака қаттиққўл ва меҳрибон. Вақтни бекор ўтказишимизга йўл қўймайди.

Ака-укалар Алишер ва Абдумажид Носировлар, Дилмурод ва Рустам Усмоновлар ҳам миллий кураш ишқибозлари экан. Алишер Қаҳҳоров, ва Шерзод Давировлар эса «турон» якка курашини танлабди. Эндигина 13-14 ёшга кирган бу болаларнинг чаққонликларига, қатъиятларига қараб қувонасан киши.

— Ҳали бу ҳаммаси эмас, — дейди Эсиргап Синдоров, спорт мажмуаси хоналари билан бирма-бир таништирар экан. — Шу йилнинг ўзида катта ёзги спорт манежи қурмоқчимиз. Унда ёшлар яна кўплаб спорт турлари билан шуғулланишади. Мана, бу стадионнинг ёнида баскетбол майдони қурилади. Футбол ва волейбол мусобақалари учун эса шароитларнинг етарлилигини кўриб турибсиз. Бирдан бир мақсадим ёшлар соғ-саломат бўлсин, қишлоқда спорт ривожланаверсин.

Спорт мажмуаси ёнида қўшимча бинолар қурилиши ҳам бошланибди.

— Булар бассейн, душ, ҳаммом, физиотерапия учун, — изоҳ беради уларга қараб Эсиргап ака. — Мана бу очиқ жойда эса соғломлаштириш пункти барпо этилади.

— Ишларимиз жойида, — дейди биз билан хайрлашаётган чоғи Эсиргап ака. — Фақат бир муаммо бор. У ҳам бўлса, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати томонидан эътибор берилса. Хабар олишмаса-да, спорт анжомларидан ёрдам бериб туришса.

Қорачалик спорт фидойисининг бу сўзларига қўшилмасдан бўлмасди. Агарда ушбу спорт мажмуаси фаолиятига бу соҳа мутасаддилари озгина эътибор қаратишса, қишлоқда болалар спортининг янада ривожланишига кенг йўл очиларди.

Абдурасул САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

O'ZLOTTO KUNDALIK

кетма-кет тўғри топилган сонлар миқдори	Ютуқ (сўм)	28.02.05	01.03.05	02.03.05	03.03.05	04.03.05	05.03.05
тушган рақамлар		0 6 4 0	6 8 0 4	5 1 1 6	6 2 9 7	4 4 8 7	4 7 5 4
		Ютуқли ставкалар сони					
4	200 000	1	0	1	1	1	2
3	2 000	87	79	47	46	52	84
2	200	1 222	857	830	646	827	1008
1*	100	3 604	2 449	2 537	2 268	2 499	2 898

* биринчи ёки тўртинчи устунлардаги тўғри топилган сонлар

22-тиражининг ҲИСОБОТИ — O'ZLOTTO 6/30

Тираж ўтказилган сана: 2005 йил 2 март

Тушган шарлар номери кетма-кетлиги: 16 5 2 10 14 20

Ўйналган ютуқлар:

Ютуқ категорияси	Ютуқ фонди (сўм)	Ютуқлар сони	Бир ставка ютуғи (сўм)
6та тўғри топилган	24 368 095 + Matiz	0	0
5та тўғри топилган	279 769	13	21 520
4та тўғри топилган	419 654	258	1 626
3та тўғри топилган	699 424	2 775	252

23-тиражининг ҲИСОБОТИ — O'ZLOTTO 6/30

Тираж ўтказилган сана: 2005 йил 5 март

Тушган шарлар номери кетма-кетлиги: 24 1 8 17 2 30

Ўйналган ютуқлар:

Ютуқ категорияси	Ютуқ фонди (сўм)	Ютуқлар сони	Бир ставка ютуғи (сўм)
6та тўғри топилган	25 347 143 + Matiz	0	0
5та тўғри топилган	130 502	6	21 750
4та тўғри топилган	195 753	174	1 125
3та тўғри топилган	326 256	1 474	221

Лотереянинг кейинги тиражи 2005 йил 9 март куни ўтказилди

23-тиражининг ҲИСОБОТИ — O'ZLOTTO 6/35

Тираж ўтказилган сана: 2005 йил 5 март

Тушган шарлар номери кетма-кетлиги: 7 33 22 35 5 14

Ўйналган ютуқлар:

Ютуқ категорияси	Ютуқ фонди (сўм)	Ютуқлар сони	Бир ставка ютуғи (сўм)
6та тўғри топилган	156 779 271 + Lacetti	0	0
5та тўғри топилган	689 040	17	40 531
4та тўғри топилган	947 430	400	2 368
3та тўғри топилган	947 430	3 816	248

Лотереянинг кейинги тиражи 2005 йил 12 март куни ўтказилади

Тўкин ҳаёт сари! Лицензия №000001. Тошкент ш., Ниёзбек йўли к., 24. Тел.: 136-70-69.

Танловга марҳамат!

8 март Халқаро хотин-қизлар куни ва 21 март Мисрнинг «Оналар байрами» муносабати билан Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси ва Миср Араб Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси қошидаги Фан ва таълим маркази ҳамкорликда

«НАМУНАЛИ ОНА» танловини ўтказади.

Танловда Тошкент шаҳри ва пойтахт вилоятида истиқомат қилувчи, 50 ёшдан ошган, фарзандлари эл-юрт корига яраётган барча оналар иштирок этиши мумкин.

ТАНЛОВ ШАРТЛАРИ

Танловда иштирок этадиган ҳар бир она ўзи, оиласи, фарзандлари, фарзанд тарбиясидаги тажрибалари ҳақида тўлиқ ҳикоя қилувчи лавҳаларни шу йилнинг 21 мартигача танлов ҳайъатига тақдим этишлари лозим.

Танловда ғолиб бўлган ўн нафар онага жорий йилнинг 25 март куни Ўзбекистон Давлат консерваторияси биносида тантанали равишда қимматбаҳо совғалар топширилади.

Танловга барча оналар таклиф этилади.

Хатлар қуйидаги манзилга шахсан топширилиши шарт: Тошкент шаҳри, Ҳ. Раҳмонов (собиқ «Софийский») кўчаси, 34-уй, Миср маданият маркази биноси.
Мўлжал: Покистон элчихонаси ёнида. Қўшимча маълумотлар учун телефонлар: 144-25-70, 148-16-20.

ЭКСПОРТЧИЛАР ДИҚҚАТИГА !

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати қарорларига мувофиқ, 2005 йил 4 мартдан бошлаб ЎзРТХБда Ўзбекистон миллий компанияларида ишлаб чиқарилган маҳсулотларини эркин валютада айирбошлаш савдо майдончаси фаолият кўрсата бошлади.

Биржа савдоларида иштирок этиш учун корхоналарга қуйидагилар керак бўлади:

- *брокер жойи сотиб олиш ёки биржада аккредитация қилинган брокерни танлаб олиб, топшириқ-шартнома имзолаш;*
- *ЎзРТХБ қошидаги ҳисоб-клиринг палатасида ҳисоб очиш ва мўлжалланган шартнома суммасидан 2 фоиздан (АҚШ доллари) кам бўлмаган маблағини депонентлаш;*
- *ЎзРТХБнинг валюта савдо майдончасида биржа шартномалари фақат АҚШ долларида амалга оширилади. Ўзбекистон резиденти бўлмаган сотиб олувчилар савдоларда иштирок этиши мумкин. Сотувчи сифатида эса корхоналарнинг турли шаклдаги мулк эгалари, Ўзбекистон резиденти бўлганларигина қатнашиш ҳуқуқига эга.*

ЎзРТХБ савдолари кафолатланган шартлар, яъни "пул ўтказилиб берилгандан сўнг етказиб бериш" асосида амалга оширилади. Маҳсулотга 100 фоиз пул тўланганидан сўнг, ЎзРТХБнинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган омборхоналаридан истеъмолчилар учун, ушбу маҳсулот ортиб берилади. Етказиб беришнинг базиси EX WORKS (EXW) Ўзбекистон Республикасининг қуруқликдаги порти. Сотиш ёки сотиб олиш бўйича саволлар билан вилоятлардаги марказий филиалларга мурожаат қилишингиз мумкин:

Ўзбекистон Республикаси Товар хом-ашё биржаси (Тошкент ш., Тошкент вил.)
Тошкент ш., Ўзбекистон кўчаси, 53-уй.
Тел.: 139-83-77, 139-83-78.

Қорақалпоғистон филиали
Нукус ш., Хужалин кўчаси.
Тел.: (8361-2) 15-32-75, 23-26-83.

Андижон филиали
А.Темур кўчаси, 13-уй.
Тел.: (8374-2) 46-14-18, 24-16-32.

Бухоро филиали
Бухоро ш., С. Муратов кўчаси.
Тел.: (8365-2) 23-18-18, 23-44-55.

Қашқадарё филиали
Қарши ш., Мустақиллик кўчаси.
Тел.: (8375-2) 21-13-87, 21-15-46.

Навоий филиали
Навоий ш., Меъмор кўчаси, 4-уй.
Тел.: (8436-2) 23-66-47, 23-76-17.

Жиззах филиали
Жиззах ш., Навоий кўчаси, 4-а уй.
Тел.: (8372-2) 23-69-21, 23-61-20.

Наманган филиали
Наманган ш., Текстильшиклар кўчаси, 3-уй.
Тел.: (8369-2) 32-05-89, 32-28-71.

Самарқанд филиали
Самарқанд ш., Охунбобоев кўчаси, 85-уй.
Тел.: (8366-2) 33-70-51, 31-17-66.

Сирдарё филиали
Гулистон ш., 3-микрорайон.
Тел.: (8367-2) 27-79-69, 27-76-30.

Сурхондарё филиали
Термиз ш., Хўжаев кўчаси, 32-уй.
Тел.: (8376-2) 23-15-13, 23-35-12.

Хоразм филиали
Урганч ш., Хонкин кўчаси, 6-уй.
Тел.: (8362-2) 26-34-29, 22-20-08, 26-23-79.

Фарғона филиали
Фарғона ш., Қосимов кўчаси, 135-уй.
Тел.: (8373-2) 24-75-04, 24-76-91, 24-30-85.

Инглиз тилида маълумот олиш учун қуйидаги телефонларга мурожаат қилинг:
139-83-77, 139-89-15, 139-22-14.

Т/ф.: 155-29-59, 136-01-54, 133-12-84
e-mail: gamma-elektro@yandex.ru
прямые поставки с завода изготовителя
ЛАМПЫ
Товар сертифицирован
люминесцетные (ЛД 20, 40, 80)
ртутные высокого давления (ДРЛ)
стартеры 80 - 220
натриевые лампы высокого давления (ДНАТ)
металлогалогенные (ДРИ)
Предусмотрена гибкая система скидок

Пахта толасини ва момиғини қайта ишлайдиган истеъмолчилар ва корхоналар диққатига!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТОВАР ХОМАШЁ БИРЖАСИ

2005 йил 15 март куни соат 15.00 да республика истеъмолчиларига пахта момиғини сотиш бўйича кимошди савдоларини ўтказади.

Қатнашчиларни рўйхатга олиш савдо ўтказиладиган куни соат 10.00 дан Тошкент ш., Ўзбекистон шоҳкўчаси, 53-а бинода (Давлат мулки қўмитаси биносининг чап қанотида) ўтказилади. Худудий «Пахтасаноат» уюшмалари томонидан қўйилган пахта момиғининг миқдори ва бошланғич нархлари тўғрисидаги маълумотни Ўзбекистон Республикаси Товар хомашё биржасидан ва унинг Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлардаги филиалларидан олишингиз мумкин.

Тел./факс: 139-83-88.

ҲАРАКАТ плюс

Корхона чет эл автоматикаси билан жиҳозланган 15 кВт. дан 2000 кВт. гача бўлган газ, электр ва кўмир билан ишлайдиган сув иситувчи қозонлар ишлаб чиқаради ва сотади.

Манзил: Ўзбекистон Республикаси, Чирчиқ ш., Кангли к., 16-«А» уй.
Телефонлар: 8 (371-71) 54-791, 54-062, 8 (371) 100-99-05.
e-mail: harakat_2004@mail.ru
КАФОЛАТ 2 йил.
Маҳсулот сертификатланган.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг Республика Инкассация бирлашмаси жамоаси Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Жиззах вилояти Бош бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари — Инкассация бошқармаси бошлиғи Рашид Қаршиевга падари бузруквори **Бердимурод ҚАРШИЕВнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Мадад» суғурта агентлиги жамоаси Бош директорнинг биринчи ўринбосари Алишер Ниязовга волидаи муҳтарамаси **РОЗИЯ аянинг** вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

(«Халқ сўзи»нинг навбатдаги сони 15 март, сешанба куни чиқади).

Халқ сўзи. Народное слово

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 001-рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма Г — 261. 32634 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

ТЕЛЕФОНЛАР: Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 133-52-55; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшед Тоғаев ҳамда Баҳодир Файзиев томонидан саҳифаланди.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

т -Тижорат материали

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — Б. Эгамқулов.
Навбатчи — С. Ҳайдаров.
Мусаҳҳиҳ — М. Ёқубова.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 21.00 Топширилди — 21.10 23456